

Lahjakkaiden opetus

Eriyttäminen ylöspäin

Ylöspäin eriyttämisen keinot

- Akseleraatio eli opetuksen nopeuttaminen
- Tehtävien tason ja laajuuden muokkaaminen
- Ryhmittely
- Sosiaalinen toiminta
- Oppilaan mielenkiinnon hyödyntäminen
- Muut eriyttämisen tavat

Akseleraatio eli opetuksen nopeuttaminen

- Lahjakas oppilas voi aloittaa peruskoulunsa jo 6 –vuotiaana tai myöhemmin hypätä yhden luokka-asteen yli.
- Oppilaalle suunniteltu oma oppimispolku sekä vuosiluokkaan sitomaton opetus. Tämä on yleensä hyvin harvinainen poikkeustapaus, kun kysymyksessä on todella hyvin erityislahjakas oppilas.
- Nopeuttamista voidaan toteuttaa myös oppiainekohtaisesti, jolloin lahjakas oppilas voi opiskella tiettyä oppiainetta ylemmän luokka-asteen mukaan.
- Nopeuttaminen edesauttaa lahjakkuuden kehittymistä, kun oppilaan luokka-aste valikoituu hänen oman tasonsa mukaan ja tällöin lahjakas oppilas saa haasteita ikätovereitaan vanhempien oppilaiden opetuksesta, mutta se saattaa aiheuttaa myös ongelmia sosiaalisissa suhteissa, eikä sitä sen takia suositeta lahjakkaiden tukemisen muotona.

Tehtävien tason ja laajuuden muokkaaminen

- Taitaville oppijoille annetaan haastavampia, soveltavampia ja laajempia tehtäviä kuin muille vertaisille:
- Tarjotaan haastavampia tehtäviä heti.
- Annetaan haastavampia tehtäviä lisätehtävinä perustehtävien jälkeen.
- Suunnitellaan tehtäviä siten, että ne soveltuvat tehtäväksi eri laajuudella riippuen oppilaan taitotasosta.
- Asetetaan korkeampi vaatimustaso työn jälkeä kohtaan.

Ryhmittely

- Ryhmittely on rikastamista, jolloin oppilaat jaetaan ryhmiin siten, että samassa ryhmässä olevien oppilaiden taitotaso vastaa toisiaan. Tällöin jokainen oppilas saa tasonsa mukaista eteenpäin vievää opetusta.
- Ryhmittelyn kautta oppilaat saavat myös vertaistukea.
- Ryhmien jakamisessa hyödynnetään muita opettajia: resurssiopettajia, toisia luokanopettajia, aineenopettajia ja erityisopettajia.

Sosiaalinen toiminta

- Taitavien oppilaiden osaamisen hyödyntäminen vertaisten opetuksessa.
- Lahjakkaille oppilaille annetaan usein apuopettajan tai luokan asiantuntijan rooli ja heidän tehtävänään voi olla myös oppimateriaalin teko muille oppilaille.
- Lahjakasta oppilasta voidaan ohjata erilaisille koulun ulkopuolisille kursseille ja kesäleireille. Ne ovat tärkeitä sekä lahjakkuuden kehittämisen kannalta että sosiaalisesta näkökulmasta. Kursseilla ja leireillä oppilas pääsee edes lyhyeksi aikaa kaltaistensa seuraan ja tällä kokemuksella voi olla suuri merkitys oppilaan elämässä.

Oppilaan mielenkiinnon hyödyntäminen

- Otetaan huomioon oppilaiden mielenkiinnon ja innostuksen kohteet opetusta eriyttäessä.
- Oppilaiden kiinnostus otetaan huomioon esim. toiminnan valinnassa ja tavoitteiden asettamisessa.
- Erilaiset vastuutehtävät- ja roolit.
- Erilaiset esiintymiset oppilaan mielenkiinnon mukaan.
- Muistettava, että myös lahjakkaat oppilaat kaipaavat opettajalta yhtäläisen huomioinnin ja sopivantasoisien opetuksen kuin keskitasoiset ja heikotkin oppilaat.

Muut eriyttämisen tavat

- Eriyttämisen keinot, joista ei suoraan ilmene ovatko annetut tehtävät toistoa aikaisempiin tehtäviin vai haastavampia tai laajempia verrattuna vertaisten tehtäviin:
- Lisämonisteet, ongelmanratkaisutehtävät.
- Lukeminen (Diplomikirjat yms.).
- Tehtävät TVT-laitteilla.